

Den Haag, 27 mei 2014

De vaste commissie voor VWS heeft een brief ontvangen van het Patiënten Platform Complementaire Gezondheidszorg (PPCG) te Wehl over mogelijkheden om antibioticagebruik terug te dringen. De commissie heeft gevraagd om mijn reactie op deze brief.

In de bovengenoemde brief stelt PPCG dat er inmiddels afdoende bewijs is dat homeopathie effectief is bij acute bovenste luchtweginfecties, de indicatie waarvoor antibiotica veelvuldig worden toegepast. Verder stelt PPCG dat uit onderzoek blijkt dat homeopathie diarree bij pasgeboren biggen kan voorkomen en dat daardoor het gebruik van antibiotica kan worden teruggedrongen.

PPCG concludeert dat homeopathie een voor de hand liggende oplossing is voor beter antibioticagebruik, en verzoekt de Tweede Kamer «om alsnog het bewijs voor homeopathie door de Gezondheidsraad te laten monitoren, en nu in het licht van alternatieven voor antibiotica».

Eenzelfde verzoek om monitoring is een aantal jaren geleden gericht tot de Minister van VWS. Mijn ambtsvoorganger heeft toen geoordeeld dat het de verantwoordelijkheid van (alternatieve) beroepsbeoefenaren zelf is om bewijs van werkzaamheid of methoden voor te leggen aan de instanties zoals het College ter beoordeling van geneesmiddelen (CBG)¹. Ik stel mij eveneens op dit standpunt.

De wetgeving voor geneesmiddelen in Nederland en de andere lidstaten van de EU is geheel geharmoniseerd door richtlijnen en verordeningen. De Europese geneesmiddelenrichtlijn stelt exclusieve en bindende regels voor de toelating van geneesmiddelen. Wanneer PPCG of een fabrikant meent dat een concreet product werkzaam is bij infecties kan hij een vergunning voor dat middel aanvragen. Dan moet een dossier worden aangeleverd dat de onderbouwing bevat voor de werkzaamheid en veiligheid van het middel. Dit geldt ook voor diergeneesmiddelen.

In de brief die ik samen met de Staatssecretaris van Economische Zaken aan u heb gestuurd op 18 oktober 2012 (Kamerstuk 28 286/29 683, nr. 592) hebben wij aangegeven hoe de overheid via verschillende kanalen financiering beschikbaar stelt waar onderzoeksgroepen en bedrijven die onderzoek willen verrichten naar alternatieven voor antibiotica gebruik van kunnen maken. Het is aan deze instellingen zelf om hier onderzoeksvorstellen voor in te dienen. Het nieuwe Europese innovatieprogramma Horizon2020 biedt ook nadrukkelijk ruimte voor het ontwikkelen van alternatieven voor antibiotica.

In de brief van 4 juli 2013 hebben de Staatssecretaris van Economische Zaken en ik u mede in reactie op de motie Dik-Faber (Kamerstuk 29 683, nr. 151) toegezegd om mogelijkheden te bekijken om de bekendheid met en de bewustwording over beschikbare alternatieve middelen in de veehouderij te vergroten. In de praktijk blijkt dat toegelaten alternatieve middelen die een gezondheidsbevorderende werking kunnen hebben, weinig in de gangbare veehouderij worden toegepast. Op verschillende manieren geven wij hier nu invulling aan. Het voorkomen van ziektes is beter dan genezen. Daarom wil ik nogmaals benadrukken dat de weg naar een blijvend laag antibioticagebruik in de veehouderij loopt via goed diergezondheidsmanagement. Daarbij gaat het

¹ Kamerstuk 29 282, nr. 17, blz. 4

om onder andere betere huisvestingsomstandigheden, een goed klimaat, goede hygiëne en hoogwaardig diervoeders.

PPCG maakt verder melding van «de discriminerende btw-maatregel» (die alleen zou gelden voor alternatieve of complementair werkende artsen). Bij de behandeling van patiënten geldt vanaf 1 januari 2013 alleen een vrijstelling van btw voor de gezondheidskundige verzorging van de mens door – kort gezegd – een BIG-geregistreeerde beroepsbeoefenaar in de uitoefening van het beroep waarvoor hij is opgeleid. Dat sluit inderdaad de diensten van complementair werkende beroepsbeoefenaren uit van de vrijstelling. De uitsluiting van de vrijstelling geldt echter niet alleen voor deze groep, maar ook voor andere beroepsbeoefenaren die niet onder de genoemde definitie vallen. Het gaat hier dus niet uitsluitend om CAM-artsen. Verder wil ik benadrukken dat het gaat om een fiscale maatregel. Patiënten kunnen dus nog steeds in alle vrijheid de behandel-methode kiezen die hun voorkeur heeft, ook een homeopathische. Het is wel zo dat die zelf gekozen behandeling buiten de basisvoorziening voor eigen rekening komt, ook wat betreft de btw. Naar keuze kan men zich tegen deze kosten aanvullend verzekeren.

Ik wijs er ten slotte op dat de btw-maatregel niet ziet op de levering van (homeopathische) geneesmiddelen. In veel gevallen is ook op die (RVH-genummerde) geneesmiddelen het verlaagde 6% tarief van toepassing, net zoals dat geldt voor «reguliere» (RVG) geneesmiddelen. Er is op dat punt dus geen onderscheid en ook geen verandering.

De Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
E.I. Schippers